

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันสถานภาพของประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาจึงมีความจำเป็นที่จะต้อง มีงบประมาณแผ่นดินสำหรับการพัฒนาประเทศ และแหล่งเงินได้ของประเทศที่สำคัญคือ การจัดเก็บภาษี ที่มีทั้งภาษีประเภทต่าง ๆ เช่น ภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม อากรแสตมป์ อากร ฯลฯ และภาษีที่มีความสำคัญที่สร้างเงินได้เข้าประเทศจำนวนมาก อีกประเภทหนึ่ง คืออากรศุลกากรที่จัดเก็บจากการค้าระหว่างประเทศที่มีทั้งการนำเข้าและส่งออก สินค้า เป็นอากรที่จัดเก็บจากกิจการการนำเข้า ส่งออกสินค้าตามประเภทรายการสินค้าโดยมีองค์กรรัฐ ทำหน้าที่จัดเก็บ คือ กรมศุลกากร กิจการลักษณะเช่นนี้จะต้องมีพิธีการศุลกากรและประเมินราคา สินค้าที่นำเข้าและส่งออก เพื่อการจัดเก็บภาษีที่เรียกว่าอากรตามกฎหมายศุลกากร ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ การที่ภาคธุรกิจเอกชนที่ต้องชำระค่าอากรจากการประกอบธุรกิจการนำเข้า ส่งออกสินค้า ถือว่าเป็น การสร้างภาระให้แก่ภาคธุรกิจ เป็นต้นทุนของการประกอบกิจการ แต่ในทางการค้าก็เป็นความจำเป็น ที่จะต้องชำระค่าอากรให้แก่ภาครัฐ ดังนั้นในสภาพการณ์เช่นนี้จึงส่งผลให้ภาคธุรกิจเอกชน พยายามหาช่องทางที่จะหลีกเลี่ยงหรือเสียอากรศุลกากรให้น้อยลง เพื่อจะได้ลดค่าใช้จ่ายหรือทำให้ ลดต้นทุนลง จึงเกิดการฝ่าฝืน หรือหลีกเลี่ยงหรือใช้ช่องทางอื่นที่จะทำให้เสียภาษีอากรให้น้อยลง ซึ่งก็เป็นสาเหตุหรือที่มาของการเกิดเป็นข้อพิพาท เช่นการสำแดงเอกสารที่ไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ การหลีกเลี่ยง พยายามหลีกเลี่ยง หรือไม่ได้จัดทำพิธีการศุลกากร หรืออาจเป็นการแสดงประเภทสินค้า ที่ไม่เป็นจริง จึงเป็นข้อพิพาทระหว่างผู้ประกอบการกับกรมศุลกากร

ปัญหาอีกประการหนึ่งคือขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรนั้น นอกจาก จะทำการจัดเก็บอากรศุลกากรแล้วยังมีหน้าที่ในการควบคุม ตรวจสอบ และวินิจฉัย หรือตีความ ข้อบังคับของกฎหมาย ซึ่งอาจจะมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นจากการวินิจฉัยหรือตีความก็ได้ การตีความ กฎหมายนั้นทางฝ่ายศุลกากรย่อมต้องรักษาผลประโยชน์ของประเทศในขณะที่ผู้ประกอบการต้องการ เสียภาษีให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงเป็นความขัดแย้งที่เป็นปัญหาและข้อพิพาทเกิดขึ้น และแม้ว่า กฎหมายศุลกากรจะมีบทบัญญัติให้ใช้วิธีการไต่ถามเพื่อขจัดข้อพิพาทแต่บ่อยครั้งที่การไต่ถามก็ยังไม่ประสบความสำเร็จในที่สุดข้อพิพาทนั้น ๆ ก็นำไปสู่การฟ้องร้องเป็นคดีเพื่อให้ศาลทำหน้าที่ พิจารณาพิพากษา จึงเป็นที่มาของปัญหากระบวนการพิจารณาคดีศุลกากรในปัจจุบัน ที่เป็นปัญหาก็คือ

ข้อพิพาททางศาลการนั้นมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากคดีทั่วไป กล่าวคือ เป็นข้อพิพาทที่อาจมีทั้งข้อพิพาททางแพ่ง ทางอาญา หรือ ทางปกครองได้ ดังนั้นการฟ้องคดีหรือการจะนำข้อพิพาทสู่การฟ้องร้องยังศาลจึงต้องฟ้องยังศาลที่ตรงกับประเภทคดีที่จะฟ้องซึ่งกระบวนการวิธีพิจารณาคดีในแต่ละศาลก็มีกฎหมายว่าด้วยกระบวนการวิธีพิจารณาคดีเป็นการเฉพาะ จึงสร้างความสับสนและความกังขาให้แก่คู่ความที่พิพาท และในบางครั้งหากฟ้องผิดศาลก็จะส่งผลให้ศาลนั้นไม่รับพิจารณาคดีสร้างความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี นอกจากนี้การที่ต้องฟ้องร้องยังศาลตามประเภทคดีจะส่งผลให้ต้องใช้เวลานานกว่าจะได้ผลการตัดสินของคำพิพากษาของศาลที่ฟ้อง ซึ่งหากจะต้องฟ้องไปถึง 3 ศาลคือศาลฎีกาแล้วย่อมจะต้องใช้เวลานานในการพิจารณาตัดสินจากศาล และแม้ว่าในปัจจุบันจะมีศาลภาษีอากรทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากร แต่ศาลภาษีอากรก็มีขอบเขตอำนาจศาลที่พิจารณาคดีภาษีเงินได้ทั่วไป ตามประมวลรัษฎากรเป็นหลัก ซึ่งก็มีความแตกต่างไปจากคดีศาลการตามกฎหมายศาลการ

ที่สำคัญก็คือ ข้อพิพาททางศาลการเป็นข้อพิพาทที่เกิดจากกระบวนการของการค้าระหว่างประเทศที่มีลักษณะเป็นความผิดทางเทคนิคเกี่ยวกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจเกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงการชำระภาษีอากร การสำแดงเอกสารไม่ถูกต้อง การนำของต้องห้ามต้องจำกัด หรือการขอคืนค่าอากร และหลักประกันอากร ทำให้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับกระบวนการพิจารณาคดีที่เชื่อมโยงไปถึงเขตอำนาจศาลที่รับพิจารณาคดีตามประเภทคดีข้อพิพาทที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความซึ่งยอมกระทบต่อคดีศาลการที่มีประเภทคดีได้ถึง 3 ประเภท คือ คดีอาญาคดีแพ่ง และคดีปกครอง และที่สำคัญก็คือระบบที่ใช้พิจารณาคดีของศาลมีความแตกต่างกันอีกด้วย กล่าวคือ ศาลแพ่งและศาลอาญาในระบบการกล่าวหาในขณะที่ศาลปกครองใช้ระบบไต่สวนทำให้เห็นถึงความแตกต่างในเชิงคดี นอกจากนี้ การที่มีศาลถึง 3 ศาลที่จะพิจารณาคดีที่พิพาทกันนั้นอาจส่งผลให้เกิดความล่าช้าต่อการที่จะได้ผลของการพิพากษาของศาล ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อความยุติธรรมที่คู่ความพึงจะได้รับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีคู่ความที่เป็นนักธุรกิจต่างประเทศแล้วจึงอาจส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ และการลงทุนของนักลงทุนชาวต่างชาติที่จะกระทบต่อความน่าเชื่อถือทางด้านการค้าระหว่างประเทศด้วย การวิจัยจึงได้มีแนวคิดในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลการและวิธีพิจารณาคดีศาลการ ให้เป็นกฎหมายวิธีพิจารณาคดีเฉพาะ

จากที่กล่าวมานี้ทำให้การวิจัยกำหนดเป้าหมายในการหาคำตอบของการวิจัย คือ การจัดตั้งศาลศาลการกับวิธีพิจารณาคดีศาลการ โดยคำตอบที่ได้มานั้นนำไปสู่การจัดทำเป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลการกับวิธีพิจารณาคดีศาลการ

การวิจัยได้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ ในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และใช้แนวคิด

การค้าระหว่างประเทศ ทฤษฎีการใช้อำนาจรัฐ ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย หลักการจัดเก็บภาษี หลักการพิชิตการศุลกากร หลักการพิจารณาคดี หลักการระงับข้อพิพาท หลักการเขตอำนาจศาล และรูปแบบของกฎหมายต่างประเทศ คือ สาธารณรัฐฝรั่งเศส และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี รวมทั้งกฎหมายไทย คือพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาคดีความแพ่ง กฎหมายวิธีพิจารณาคดีความอาญา และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง ในการวิเคราะห์ และเมื่อได้คำตอบสำหรับการจัดทำเป็นร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศุลกากรและวิธีพิจารณาคดีศุลกากร แล้วการวิจัยได้นำไปสู่การดำเนินการรับฟังความคิดเห็น (Hearing) เพื่อให้ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ให้ข้อวิพากษ์ และข้อเสนอแนะที่นำไปสู่การจัดทำเป็นร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศุลกากรและวิธีพิจารณาคดีศุลกากร เพื่อให้เป็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศุลกากรและวิธีพิจารณาคดีศุลกากรที่สามารถนำไปบังคับเป็นกฎหมายได้ คำตอบที่ได้มาจากผลการวิจัยนี้สรุปได้ ดังนี้

1. สรุป

การวิจัยมุ่งเน้นถึงการจัดตั้งศาลศุลกากรและวิธีพิจารณาคดีศุลกากร เพื่อให้เป็นกฎหมายต้นแบบที่สามารถนำไปบังคับใช้ในกระบวนการวิธีพิจารณาคดีที่มีข้อพิพาทเกิดขึ้นตามกฎหมายศุลกากร ซึ่งจากการวิจัยได้ข้อสรุปผลการวิจัยว่า เมื่อเกิดข้อพิพาทจากการจัดเก็บค่าอากรจากการประกอบกิจการนำเข้า ส่งออกสินค้า ตามกฎหมายศุลกากร ซึ่งเป็นข้อพิพาทที่มีลักษณะของความผิดเป็นการเฉพาะที่เกี่ยวกับการศุลกากรที่จะนำไปสู่การฟ้องร้อง และประเภทคดีที่เกิดขึ้นตามกฎหมายศุลกากรนี้ หากจะมีการฟ้องร้องที่ศาลที่สามารถที่จะเป็นได้ทั้ง 3 ประเภทคดี คือ คดีแพ่ง คดีอาญา หรือ คดีปกครอง แต่ลักษณะของคดีที่เกิดขึ้นทั้ง 3 ประเภทนี้ มีศาลที่ทำการพิจารณาคดีเฉพาะกับมีวิธีพิจารณาคดีเฉพาะในแต่ละประเภทคดีอยู่แล้ว กล่าวคือข้อพิพาทในลักษณะของคดีแพ่ง มีศาลภาษีอากร ซึ่งมีวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีแพ่ง ศาลอาญา มีศาลยุติธรรมหรือศาลอาญา ซึ่งมีวิธีพิจารณาความอาญา หรือ คดีปกครองมีศาลปกครอง ซึ่งมีวิธีพิจารณาคดีปกครอง จึงเป็นปัญหาทำให้เกิดความสับสนแก่คู่ความที่มีข้อพิพาท เนื่องจากหากมีการฟ้องศาลก็จะทำให้ศาลยกฟ้องหรือไม่รับฟ้อง ซึ่งก็จะทำให้ส่งผลกระทบต่อและมีความเสียหายเกิดขึ้นแก่คู่ความทั้งสองฝ่ายได้ ปัญหาอีกประการหนึ่ง คือ การแยกศาลและการพิจารณาคดี ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาคดีแต่ละประเภท ซึ่งในทางการค้าระหว่างประเทศถือว่าความล่าช้าส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศ

เพราะฉะนั้นการวิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการแก้ไขปัญหาและผลกระทบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการมีข้อพิพาททางศุลกากรและการมีประเภทของข้อพิพาทได้ถึง 3 ประเภทที่ต้อง

ฟ้องยัง 3 ศาล คือ ศาลฎีกา ศาลอาญา และศาลปกครอง ซึ่งมีกระบวนการพิจารณาคดีเฉพาะที่แตกต่างกันรวมทั้งมีระบบการพิจารณาที่เป็นทั้งระบบกล่าวหาและระบบไต่สวนทำให้การค้นหาหลักฐานมีความยุ่งยากแตกต่างกันซึ่งย่อมกระทบต่อความยุติธรรมได้ และข้อค้นพบของการวิจัยสรุปคำตอบที่จะแก้ไขและป้องกันปัญหาได้ก็คือ การจัดให้มีศาลศาลการ เป็นศาลชำนาญการพิเศษอยู่ในการสังกัดของศาลยุติธรรม การเป็นศาลชำนาญการพิเศษนี้ใช้ระบบการพิจารณาคดีที่ไม่ได้มีความแตกต่างไปจากศาลชำนาญการพิเศษอื่นๆ และการจัดให้มีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีศาลการเฉพาะ

ข้อค้นพบจากการวิจัยนี้พอสรุปผลการวิจัยที่มีสาระสำคัญเป็น 3 ประเด็นดังนี้ คือ ประเด็นที่ 1 การจัดตั้งศาลศาลการ ประเด็นที่ 2 วิธีพิจารณาคดีศาลการ และประเด็นที่ 3 เหตุผลที่ไม่สังกัดศาลฎีกา

ประเด็นที่ 1 การจัดตั้งศาลศาลการ มีสาระสำคัญ ประกอบด้วย

1) คุณสมบัติของผู้พิพากษาที่จะทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับคดีศาลการ ต้องมีผู้พิพากษาศาลการและผู้พิพากษาสมทบร่วมกันพิจารณาพิพากษาคดี เพราะเนื่องจากว่าคดีศาลการมีความสำคัญอย่างมากต่อการจัดเก็บค่าอากรที่ถือได้ว่าเป็นรายได้ของประเทศที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นตามกฎหมายศาลการเป็นข้อพิพาทที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะและเป็นข้อพิพาทที่มีความแตกต่างจากข้อพิพาทเกี่ยวกับภาษีอากรทั่ว ๆ ไป เพราะฉะนั้นที่ผู้พิพากษาศาลการและผู้พิพากษาสมทบจึงจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการศาลการ รวมทั้งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญด้านการค้าระหว่างประเทศ

2) ระบบการพิจารณาคดีใช้ระบบไต่สวน เพราะระบบการพิจารณาคดีในระบบไต่สวนนั้น เป็นระบบที่จะทำให้ผู้พิพากษาที่ทำหน้าที่พิจารณาคดีสามารถที่จะทำการแสวงหาพยานหลักฐานมาประกอบการไต่สวนคดี ซึ่งข้อพิพาทที่เกิดขึ้นตามกฎหมายศาลการนั้นเป็นคดีพิพาทที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐที่ทำหน้าที่จัดเก็บค่าอากรกับเอกชนที่ต้องชำระค่าอากร ดังนั้นพยานเอกสาร พยานบุคคล ย่อมอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้นการแสวงหาพยานหลักฐานนำมาประกอบการพิจารณาคดีย่อมที่จะยุ่งยากต่อการหาพยานหลักฐาน โดยฝ่ายเอกชน ซึ่งหากใช้ระบบการไต่สวนแล้วจะทำให้ผู้พิพากษาสามารถแสวงหาพยานหลักฐานได้สะดวกมากยิ่งขึ้น และน่าจะเป็นธรรมแก่คู่พิพาททั้งสองฝ่าย

3) เขตอำนาจศาล กำหนดให้ศาลศาลการมีขอบเขตและสถานที่ตั้ง เป็นศาลศาลการ ส่วนกลาง เพราะเนื่องจากว่าเป็นพื้นที่เศรษฐกิจ และศาลศาลการส่วนภูมิภาค ซึ่งกำหนดให้มีศาลศาลการเป็นส่วนภูมิภาคจำนวน 5 ภูมิภาค ซึ่งตั้งอยู่ประจำในแต่ละส่วนภูมิภาค เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความ หรือผู้ประกอบการการค้าระหว่างประเทศ ในการที่จะยื่นฟ้องต่อศาล เพื่อให้ศาลพิจารณาพิพากษาได้อย่างรวดเร็ว

4) ชั้นศาลมีเพียง 2 ชั้นศาลคือศาลศาลการชั้นต้นและศาลศาลการชั้นอุทธรณ์และคำพิพากษาของศาลศาลการชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด นั่นหมายความว่าคู่ความทั้งสองฝ่ายไม่สามารถที่จะทำการฎีกาได้อีกต่อไป ซึ่งก็จะเป็นการทำให้การพิจารณาคดีศาลการมีความกระชับ รวดเร็ว ตอบโจทย์ของคู่ความทั้งสองฝ่ายหรือผู้ประกอบการ

5) ประเภทคดีที่เดิมนั้นมี 3 ประเภทความผิดและมีการแยกการดำเนินคดีในแต่ละประเภทคดี ให้รวมการพิจารณาคดีในศาลศาลการเพียงศาลเดียว โดยแยกออกมาเป็นประเภทคดี แต่ก็ยังอยู่ภายใต้ศาลศาลการเพียงศาลเดียว ประการสำคัญในข้อค้นพบในงานวิจัยนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดิน เนื่องจากในการวิจัยสรุปให้ใช้วิธีการเกลี้ยบุคลการ ส่วนสถานที่นั้นก็ยังต้องใช้สถานที่ศาลเดิมโดยเป็นเพียงการแยกห้องพิจารณาคดีและที่ทำการของบุคคลากรของศาลศาลการออกมาให้สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีได้ ซึ่งไม่ได้ทำการก่อสร้างขึ้นมาใหม่แต่อย่างใด

ประเด็นที่ 2 การจัดทำวิธีพิจารณาคดี

ข้อสรุปของการวิจัยนี้ สรุปได้ว่าการจัดให้มีกฎหมายวิธีพิจารณาคดีเนื่องจากเมื่อมีการจัดตั้งศาลศาลการแล้วจึงจำเป็นที่จะต้องมีการมีวิธีพิจารณาคดีสำหรับพิจารณาคดีศาลการเช่นเดียวกัน เนื่องจากว่าเป็นการนำเอาคดีที่มีข้อพิพาททั้ง 3 ประเภทคดีมารวมการพิจารณาคดีมาอยู่ในศาลศาลการเพียงศาลเดียว เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีวิธีพิจารณาคดีเป็นการเฉพาะ

โดยการวิจัยนี้ สรุปว่าวิธีการแก้ไขปัญหาได้ดีที่สุดก็คือการมีศาลศาลการที่จะรับพิจารณาคดีศาลการเป็นการเฉพาะ ที่เป็นศาลชำนาญพิเศษ โดยมีกระบวนการวิธีพิจารณาคดีเฉพาะคดีศาลการ ซึ่งการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลการและวิธีพิจารณาคดีศาลการจึงได้กำหนดให้มีโครงสร้างของกฎหมายเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นการจัดตั้งศาลศาลการและส่วนที่เป็นวิธีพิจารณาคดีศาลการ ซึ่งประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ว่าด้วยการจัดตั้งศาลการ มีประเด็นสำคัญอันเป็นองค์ประกอบของโครงสร้างกฎหมาย คือ

- (1) ขอบเขตอำนาจศาลและที่ตั้งของศาลศาลการ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค
- (2) อำนาจหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดี ที่เป็นการรวมทั้งสามลักษณะของความผิดไม่ว่าจะเป็นทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง เข้ามาทำการพิจารณาคดีเพียงศาลศาลการเพียงศาลเดียว
- (3) ศาลศาลการเป็นศาลชำนาญพิเศษที่สังกัดศาลยุติธรรมตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
- (4) แผนกคดีในศาลศาลการ เป็น 3 แผนกคือศาลแผนกคดีแพ่ง รับพิจารณาคดีศาลการที่เป็นข้อพิพาททางแพ่ง ศาลแผนกคดีอาญา รับพิจารณาคดีศาลการที่เป็นข้อพิพาททางอาญา

ศาลแผนกคดีปกครอง รับพิจารณาคดีศาลการที่เป็นข้อพิพาททางปกครอง

(5) ผู้บริหารในศาลศาลการ ที่ประกอบด้วยศาลศาลการกลาง ให้มีอธิบดีผู้พิพากษาศาลศาลการกลางหนึ่งคน และให้มีรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลศาลการและในศาลศาลการส่วนภูมิภาค ให้มีผู้พิพากษาหัวหน้าศาลศาลการส่วนภูมิภาคจำนวนหนึ่งคน และ การพิจารณาพิพากษาคดีนั้น ต้องมีผู้พิพากษาศาลการและผู้พิพากษาสมทบ

(6) ในศาลศาลการให้มีสองชั้นศาล คือ ศาลศาลการชั้นต้น และศาลศาลการชั้นอุทธรณ์

(7) จำนวนผู้พิพากษาที่จะทำหน้าที่พิจารณาคดีศาลการต้องมีผู้พิพากษาศาลการอย่างน้อยหนึ่งคน และผู้พิพากษาสมทบอย่างน้อยหนึ่งคน จึงเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีศาลการ

(8) ประเภทคดีที่พิจารณาในศาลศาลการ

ส่วนที่ 2 ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดี มีประเด็นสำคัญอันเป็นองค์ประกอบของโครงสร้างกฎหมายส่วนนี้ คือ

(1) วิธีพิจารณาคดีกำหนดเป็นส่วนที่ให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาบังคับใช้โดยอนุโลม ในบางขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย

- การจับกุม ผู้ที่กระทำความผิดในลักษณะของความผิดทางอาญา ตามพระราชบัญญัติศาลการ และต้องนำตัวผู้กระทำความผิดส่งให้แก่เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อดำเนินการควบคุมขังและสอบสวน

- การสอบสวน กระบวนการสอบสวนผู้กระทำความผิดของพนักงานสอบสวน ก่อนที่จะนำผู้กระทำความผิดส่งพนักงานอัยการเพื่อพิจารณาหรือส่งฟ้องต่อศาลศาลการ

- ขั้นตอนการดำเนินการในความผิดทางอาญาอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาคดีอาญา

(2) สำหรับข้อพิพาทที่เป็นคดีแพ่งนั้น ให้กระบวนการวิธีพิจารณาคดีในส่วนที่เป็นทางแพ่งที่เป็นค่าอากรหรือเป็นหนี้ค่าอากร ตามพระราชบัญญัติศาลการให้เป็นไปตามวิธีพิจารณาคดีศาลการ

(3) สำหรับคดีปกครอง กระบวนการวิธีพิจารณาคดีศาลการที่เกี่ยวข้องกับการโต้แย้งคำสั่งการประเมินภาษีอากร การคืนภาษีอากร การคืนหลักประกันตามพระราชบัญญัติศาลการที่ถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครอง กระบวนการวิธีพิจารณาคดีต้องให้เป็นไปตามวิธีพิจารณาคดีศาลการ

(4) เป็นส่วนที่ต้องดำเนินการกระบวนการวิธีพิจารณาคดีในทางปฏิบัติของคู่ความ เพื่อสอดคล้องตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลศาลการและวิธีพิจารณาคดีศาลการเป็นการเฉพาะ ที่คู่ความต้องดำเนินการ

(4.1) วิธีพิจารณาคดีศาลากลางในศาลศาลากลาง อันเกี่ยวกับการทำคำฟ้องหรือการยื่นฟ้อง การยื่นบัญชีระบุพยาน การชี้สองสถาน การอ้างพยานหลักฐานของคู่ความทั้งสองฝ่าย และการอ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งของผู้พิพากษา ของแต่ละแผนกคดีในศาลศาลากลาง เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลากลางและวิธีพิจารณาคดีศาลากลาง

(4.2) อธิบดีผู้พิพากษาศาลศาลากลาง มีอำนาจออกข้อกำหนด เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติการทำคำฟ้องหรือการยื่นฟ้อง การยื่นบัญชีระบุพยาน การส่งหมายให้คู่ความ การชี้สองสถาน การอ้างพยานหลักฐานของคู่ความทั้งสองฝ่าย และการอ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งของผู้พิพากษา ของแต่ละแผนกคดีในศาลศาลากลาง เพื่อให้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับคู่ความ

(5) การอุทธรณ์คดีศาลากลาง เป็นขั้นตอนกระบวนการที่เมื่อศาลศาลากลางชั้นต้น ได้ทำการไต่สวนคดีจนได้ข้อเท็จจริงฟังได้ความชัดเจนจนกระทั่งมีคำพิพากษา หากคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษาของศาลศาลากลางชั้นต้น ให้คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดสามารถยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลศาลากลางชั้นต้นแต่ละแผนกคดีดังกล่าวภายใน 30 วันนับตั้งแต่มีการอ่านคำพิพากษา และให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ ซึ่งการพิจารณาพิพากษา หรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษถือเป็นที่สุด

อย่างไรก็ตาม หากคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด มีเหตุอันจำเป็นที่ไม่สามารถยื่นอุทธรณ์ทันภายในกำหนดระยะเวลา 30 วันดังกล่าว ให้คู่ความสามารถยื่นคำร้องขอขยายระยะเวลาได้ไม่เกิน 30 วัน

โครงสร้างร่างกฎหมายทั้ง 2 ส่วนนี้จะอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกัน คือ กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลากลางและวิธีพิจารณาคดีศาลากลาง

ประเด็นที่ 3 เหตุผลที่ไม่สังกัดศาลภาษีอากร

ข้อค้นพบของการวิจัยสรุปว่า เหตุผลที่ไม่ให้ศาลศาลกลางที่เป็นศาลชั้นอุทธรณ์ที่จะจัดตั้งขึ้นตามข้อพิพาทที่เกิดขึ้นตามกฎหมายศาลกลางนี้ ไม่ให้ไปอยู่ในสังกัดของศาลภาษีอากร เนื่องจากประเภทของคดีที่มีความแตกต่างกัน หรือธรรมชาติของคดีที่มีความแตกต่างกัน หรือแม้แต่วิธีการจัดเก็บก็มีความแตกต่างกันเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นหากมีการจัดตั้งศาลศาลกลาง ที่มีองค์ประกอบของกฎหมายตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และมีวิธีพิจารณาคดีศาลกลาง ที่นำเอาข้อพิพาทที่เป็นความผิดตามกฎหมายศาลกลางมาทำการพิจารณาในศาลศาลกลางเพียงศาลเดียวก็จะเป็นเอกภาพ เบ็ดเสร็จ มีความรวดเร็วก็จะส่งผลดีต่อกระบวนการพิจารณาคดีและเป็นประโยชน์ต่อคู่ความที่มีข้อพิพาทซึ่งกันและกันสามารถระงับข้อพิพาทได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย

2. อภิปรายผล

จากข้อสรุปของการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นนี้ หากมีการจัดตั้งศาลศุลกากร จะทำให้การแก้ไขปัญหา การระงับข้อพิพาท การพิจารณาคดีศุลกากร จะมีความเป็นเอกภาพ มีความน่าเชื่อถือ และรูปแบบของกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลศุลกากรและวิธีพิจารณาคดีศุลกากรนี้มี 2 ส่วนประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การจัดตั้งศาลศุลกากร

1) จากบทสรุปของการวิจัยนี้ที่ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้พิพากษา เพราะเนื่องจากจากการที่จะให้ผู้พิพากษาศุลกากรทั่ว ๆ ไป จะเข้ามาทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาในคดีศุลกากร ซึ่งมีลักษณะความพิเศษเฉพาะ อาจจะทำให้ไม่เข้าใจถึงเนื้อแท้จริงของคดีหรือธรรมชาติของคดีที่มีข้อพิพาทในการศุลกากร และจากการที่ข้อค้นพบและสรุปของการวิจัยกำหนดให้มีองค์คณะผู้พิพากษาที่มีทั้งผู้พิพากษาศุลกากร และผู้พิพากษาสมทบทำหน้าที่พิจารณาคดีทั้งในข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในข้อพิพาท นอกจากนั้น ผู้พิพากษาสมทบที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจากบุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความเข้าใจในธรรมชาติของคดีศุลกากร เข้าร่วมกันพิจารณาและพิพากษาคดีศุลกากรในศาลศุลกากร ก็จะทำให้การพิจารณาคดีเป็นไปโดยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและมีความยุติธรรม เพราะเนื่องจากผู้พิพากษาศุลกากรก็จะทำหน้าที่ในเชิงการตีความกฎหมาย ส่วนผู้พิพากษาสมทบจะทำหน้าที่ในการใช้ประสบการณ์เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการศุลกากรเป็นการเฉพาะ สามารถให้ข้อคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี ย่อมจะทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปด้วยความเที่ยงตรงและยุติธรรมมากยิ่งขึ้นและจะช่วยเสริมข้อมูลที่ต้องให้แก่ผู้พิพากษาศุลกากรโดยตรง จึงเป็นประโยชน์ต่อความน่าเชื่อถือในความยุติธรรมของศาล ส่งผลดีต่อการค้าระหว่างประเทศ

2) จากบทสรุปของการวิจัยนี้ที่ได้กำหนดให้ระบบการพิจารณาคดีศุลกากรเป็นระบบไต่สวน ซึ่งเป็นระบบการที่จะทำให้การค้นหาค้นหาพยานหลักฐานในข้อพิพาทที่เกิดขึ้นตามกฎหมายศุลกากรได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้พิพากษาเอง สืบเนื่องจากบรรดาสรรพเอกสารต่าง ๆ ที่เป็นพยานหลักฐานหรือเป็นข้อมูลสำคัญ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดีศุลกากรก็จะทำให้ผู้พิพากษาที่ทำหน้าที่พิจารณาคดีนั้น ๆ สามารถที่จะเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งก็จะทำให้ผู้พิพากษาได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานหรือข้อมูลดังกล่าวได้อย่างครบถ้วน ก็จะส่งผลให้ผู้พิพากษาทำการไต่สวนคดีตามพยานหลักฐานในข้อพิพาทของคดีศุลกากรนั้น ๆ ได้อย่างครบองค์ประกอบจากการที่พยานหลักฐานหรือข้อมูลต่าง ๆ เป็นเอกสารราชการและอยู่ในความครอบครองของหน่วยงานราชการ ซึ่งหากคู่ความที่เป็นภาคเอกชนก็อาจจะมีความยุ่งยากในค้นหาค้นหาพยานหลักฐาน

หรือร้องขอพยานเอกสารต่าง ๆ จากหน่วยงานราชการได้ เพราะฉะนั้นหากการพิจารณาคดีศาลการ เป็นระบบการไต่สวนในการพิจารณาคดีแล้ว ผู้ที่จะทำหน้าที่ค้นหาพยานหลักฐานมาประกอบการ พิจารณาคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดก็คือผู้พิพากษาที่ทำหน้าที่ไต่สวนคดีนั่นเอง ซึ่งผู้พิพากษา ที่ทำหน้าที่ก็เป็นเจ้าหน้าที่ของภาครัฐ และมีความน่าเชื่อถือในความถูกต้องและความยุติธรรม ดังนั้น จึงไม่ยุ่งยากนักหากจะร้องขอพยานเอกสารราชการมาใช้เป็นพยานเอกสารสำหรับการ พิจารณาคดี จึงเป็นข้อดีของระบบการไต่สวน ซึ่งจะส่งผลต่อกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดี ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและมีความยุติธรรม

3) จากบทสรุปของการวิจัยนี้ที่ได้กำหนดเขตอำนาจศาล ให้ศาลศาลการมีขอบเขต และสถานที่ตั้ง โดยให้มีการจัดตั้งศาลศาลการตั้งอยู่ที่ส่วนกลาง ซึ่งหมายถึงศาลศาลการที่จะ พิจารณาคดีที่เกิดขึ้นในส่วนกลาง และถือได้ว่าเป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่มีปริมาณการประกอบกิจการ การค้าระหว่างประเทศ การนำเข้า ส่งออกสินค้าเป็นจำนวนมาก และมีการจัดตั้งศาลศาลการ ในส่วนภูมิภาคตามขอบเขตที่มีที่ตั้งของด่านศาลการตั้งอยู่เป็น 5 ภูมิภาค ซึ่งก็จะส่งผลทำให้ การพิจารณาคดี หรือการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นตามกฎหมายศาลการจะมีศาลศาลการ และมีผู้พิพากษาทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีที่เกิดขึ้นตามกฎหมายศาลการ ก็จะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนหรือผู้ประกอบการการนำเข้า ส่งออกสินค้า เมื่อมีข้อพิพาทตามกฎหมาย ศาลการเกิดขึ้นก็จะมีศาลทำหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีได้อย่างรวดเร็ว เป็นการเอื้อประโยชน์ ในการลงทุนอีกด้วย

4) จากบทสรุปของการวิจัยนี้ที่ได้กำหนดให้ศาลศาลการที่ตั้งขึ้นมานั้น มีชั้นศาลเพียง 2 ชั้นศาล คือ ศาลศาลการชั้นต้น และศาลศาลการชั้นอุทธรณ์และคำพิพากษาของศาลศาลการ ชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด เพราะเนื่องจากว่าคดีศาลการนั้นจำเป็นอย่างยิ่งต้องพิจารณาพิพากษาคดี ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว นั้นหมายความว่าคู่ความไม่สามารถที่จะทำการฎีกาได้อีกต่อไป ซึ่งก็จะส่งผล ทำให้การพิจารณาคดีศาลการมีความกระชับ ใช้ระยะเวลาที่สั้นลง จึงเป็นประโยชน์ในเชิงการค้า ระหว่างประเทศในการนำเข้า ส่งออกสินค้า และเป็นประโยชน์ต่อการจัดเก็บค่าอากรอีกด้วย

5) จากบทสรุปของการวิจัยนี้ที่ได้กำหนดประเภทคดีที่เกิดขึ้นตามกฎหมายศาลการ ที่สามารถเป็นไปได้ทั้ง 3 คดี คือ ทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง เพราะว่าจากเดิมนั้นลักษณะ ของความผิดทั้ง 3 ประเภทความผิดมีการแยกการดำเนินคดีในแต่ละประเภทคดี เพราะฉะนั้น จากข้อค้นพบและเป็นข้อสรุปของการวิจัยนี้ จะเป็นการพิจารณาคดีศาลการ โดยจะเป็นการนำลักษณะ ของความผิดทั้ง 3 ประเภทมารวมการพิจารณาคดีในศาลศาลการเพียงศาลเดียว ซึ่งก็จะส่งผล ต่อกระบวนการวิธีพิจารณาคดีศาลการ กล่าวคือ จะทำให้การพิจารณาคดีศาลการของศาลมีความเป็น เอกภาพ และก็จะประโยชน์ต่อคู่ความทั้งสองฝ่าย หรือเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการที่มี

การนำเข้า ส่งออกสินค้า ซึ่งสามารถรองรับข้อพิพาทได้อย่างรวดเร็ว และมีความยุติธรรม

ส่วนที่ 2 วิธีพิจารณาคดี

จากบทสรุปของการวิจัยนี้ที่ได้กำหนดให้มีวิธีพิจารณาคดีศาลการเป็นการเฉพาะ เพราะเมื่อมีการจัดตั้งศาลศาลการเกิดขึ้นแล้วก็มีความจำเป็นที่จะต้องวิธีพิจารณาคดีเป็นการเฉพาะ เช่นเดียวกัน หากมีข้อพิพาทที่เกิดขึ้นที่เป็นความผิดตามกฎหมายศาลการ และเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีในศาลศาลการ ซึ่งเป็นความผิดที่จะสามารถเป็นไปได้ทั้งความผิดทางแพ่ง ความผิดทางอาญา หรือความผิดทางปกครองแล้ว จะมีวิธีพิจารณาคดีโดยผู้พิพากษาศาลการและผู้พิพากษาสมทบ ที่มีวิธีพิจารณาคดีเป็นระบบไต่สวน ในลักษณะของความผิดตามกฎหมายศาลการนั้น กำหนดให้นำเอาทั้ง 3 ลักษณะของความผิดที่เกิดขึ้น มาทำการพิจารณาคดีในศาลศาลการเพียงศาลเดียว เพียงแต่ในการจัดการของฝ่ายตุลาการในศาลศาลการได้แยกออกเป็นแผนกคดีที่ทำหน้าที่รับคำฟ้อง และศาลที่พิจารณาแยกส่วนออกเป็นแผนกแตกต่างกัน แต่ก็ยังคงอยู่ภายใต้สังกัดของศาลศาลการเดียวกัน จึงทำให้กระบวนการพิจารณานี้มีเอกภาพและความกระชับมากขึ้น ซึ่งจะประโยชน์ต่อผู้ประกอบการการค้าระหว่างประเทศที่นำเข้า ส่งออกสินค้า และจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ ทำให้กระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีเป็นไปอย่างมีเอกภาพ เป็นเบ็ดเสร็จ และมีความรวดเร็ว สร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้น

นอกจากนี้แล้วจากบทสรุปของการวิจัยนี้ยังได้กำหนดให้ให้คู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดสามารถยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลศาลการชั้นต้นแต่ละแผนกคดีดังกล่าวภายใน 30 วันนับตั้งแต่วันที่การอ่านคำพิพากษา และให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษ การพิจารณาพิพากษา หรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษถือเป็นที่สุด หมายถึงคดีจะเสร็จสิ้นที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเท่านั้น ก็จะส่งผลให้คู่ความทั้งสองฝ่ายดำเนินการตามคำพิพากษาได้ในระยะเวลาที่สั้น ก็จะเป็นประโยชน์ของคู่ความ ส่งผลทำให้มีความยุติธรรมอีกด้วย

สรุปการอภิปรายผล ตามที่กล่าวมานี้จะเห็นถึงประโยชน์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อการค้าระหว่างประเทศในการสร้างความเชื่อมั่นในระบบความยุติธรรมของศาลไทย ทำให้การจัดเก็บภาษีศาลการน่าจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการได้เงินได้เข้าประเทศ

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบของการวิจัยเป็นเรื่องของการจัดตั้งศาลศาลการและจัดทำวิธีพิจารณาคดีศาลการที่จะให้มีการจัดตั้งศาลศาลการและวิธีพิจารณาคดีศาลการขึ้นนี้ จำเป็นที่จะต้องมีการตราออกมาเป็นกฎหมายโดยกระบวนการทางฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งในขณะนี้ยังไม่มีการดำเนินการเพราะฉะนั้น ข้อเสนอแนะก็คือ

1) ให้มีการนำเอากระบวนการที่ค้นพบของการวิจัยอันเกี่ยวกับกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลการและวิธีพิจารณาคดีศาลการทั้งหมดนี้ไปสู่กระบวนการตราเป็นกฎหมายโดยฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งอาจจะใช้ช่องทางของศาลยุติธรรมนำเสนอเข้าไปหรืออาจจะเป็นผู้แทนราษฎร หรือคณะกรรมการการกระบวนการยุติธรรม หรือพรรคการเมืองที่เห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญที่จะเป็นช่องทางที่จะนำไปสู่กระบวนการพิจารณาของสมาชิกรัฐสภาตามกระบวนการของฝ่ายนิติบัญญัติ

2) ให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกระเบียบ เมื่อกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลการและวิธีพิจารณาคดีศาลการฉบับนี้ได้มีการตราออกมาเป็นกฎหมายมีผลบังคับแล้ว ซึ่งการที่จะนำกฎหมายฉบับนี้ไปสู่การบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นที่จะต้องมีระเบียบข้อบังคับ หรือข้อกำหนดเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับศาล เพราะเนื่องจากการตรากฎหมายฉบับนี้เป็นเรื่องใหม่ เพราะฉะนั้นข้อเสนอแนะก็คือให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกเป็นระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการวิธีพิจารณาและการรับฟังพยานหลักฐานใช้บังคับในศาลศาลการ

3) โดยเหตุที่ข้อค้นพบของการวิจัยนี้ เป็นการสร้างองค์กรใหม่ให้อยู่สังกัดในกระทรวงยุติธรรม เพราะฉะนั้นเพื่อที่จะทำให้องค์กรใหม่ที่เกิดขึ้นมานี้ไม่มีผลกระทบต่องบประมาณของแผ่นดิน เนื่องจากการจัดตั้งศาลศาลการใหม่นี้จะใช้งบประมาณที่ค่อนข้างสูง ซึ่งอาจจะมีผลต่องบประมาณที่จะใช้ในการบริหารหรือการพัฒนาประเทศ เพราะฉะนั้นแนวทางของข้อเสนอแนะนี้จึงเสนอแนะให้ใช้วิธีการจัดตั้งเป็นแผนกหรือเป็นส่วนหนึ่งของศาลยุติธรรมด้วยการเกลี้ยอัตรากำลังศาลให้มาทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาศาลศาลการ

4) โดยเหตุที่การค้นพบงานวิจัยนี้พบว่า ลักษณะของคดีของคดีศาลการเป็นคดีเฉพาะที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ เพราะฉะนั้นลำพังที่จะสร้างผู้พิพากษาให้มีความเชี่ยวชาญนี้ต้องใช้งบประมาณ และต้องใช้ระยะเวลาซึ่งอาจจะไม่ทันกาล เพราะฉะนั้นจึงมีแนวทางเหมือนกันกับศาลชำนาญพิเศษอื่น ๆ นั่นก็คือการกำหนดให้มีผู้พิพากษาสมทบมาร่วมพิจารณาพิพากษาคดี หรือช่วยการพิจารณาคดี แต่ด้วยเหตุที่ลักษณะของคดีศาลการเป็นคดีเฉพาะที่เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ เพราะฉะนั้นการจะจัดให้มีผู้พิพากษาสมทบจึงจำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติเป็นการเฉพาะเพื่อการคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาสมทบในศาลศาลการ การวิจัยนี้จึงได้มีการเสนอให้มีการกำหนดเป็นระเบียบว่าด้วยวิธีการคัดเลือก สรรหา ผู้พิพากษาสมทบในศาลศาลการ ซึ่งการวิจัยเสนอแนะให้ประธานศาลฎีกาออกระเบียบนี้เพื่อให้มีการคัดเลือกผู้ที่จะให้ทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาสมทบ

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในงานวิจัยนี้ มีขอบเขตที่ชัดเจน แต่เนื่องจากยังมีบางประเด็นที่งานวิจัยยังไม่ได้วิเคราะห์หาคำตอบมา ซึ่งมีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกับงานวิจัยนี้ เพราะฉะนั้นการวิจัยนี้จึงเสนอแนะหัวข้อเพื่อดำเนินการต่อไปคือ “การดำเนินการในคดีศาลอาญาในเกี่ยวกับการตั้งผู้แทนดำเนินคดีศาลอาญา” ซึ่งหมายถึง ผู้แทนของกรมศาลอาญาในการดำเนินคดี หรือผู้แทนของฝ่ายภาคเอกชนที่ทำการตั้งผู้แทนในการดำเนินคดีศาลอาญาในศาลศาลอาญาทั้งนี้เพราะลักษณะของความผิดตามกฎหมายศาลอาญาเป็นความผิดทางเทคนิค ซึ่งการดำเนินคดีในศาลศาลอาญานั้นจำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับพิธีการศาลอาญา ซึ่งอาจจะเป็นเจ้าพนักงานศาลอาญาหรือบุคคลที่คู่ความในคดีเป็นผู้แต่งตั้งที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการศาลอาญา เข้ามาเป็นผู้แทนในคดี

5. สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน

5.1 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

- 1) วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 เพื่อศึกษาและวิจัย แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการศาลอาญาและวิธีพิจารณาคดี มีคำตอบอยู่ใน บทที่ 2
- 2) วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาวะการณ์แห่งปัญหา อุปสรรคข้อจำกัด ผลกระทบจากรูปแบบการศาลอาญาและวิธีพิจารณาคดีในปัจจุบัน มีคำตอบอยู่ในบทที่ 4
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศกฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายไทยว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลอาญาและวิธีพิจารณาคดีศาลอาญามีคำตอบอยู่ในบทที่ 2 และ บทที่ 4
- 4) วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 4 เพื่อการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลอาญาและวิธีพิจารณาคดีศาลอาญามีคำตอบอยู่ใน บทที่ 4 และ บทที่ 5

5.2 ผลการวิจัยตามสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ คือ

“ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการพิจารณาคดีศาลอาญาเกิดจากการไม่มีศาลชำนาญพิเศษและวิธีพิจารณาคดีเป็นการเฉพาะที่จะทำให้เกิดความยุติธรรมในกรณีที่มีข้อพิพาทเกี่ยวกับการศาลอาญาเกิดขึ้น การจัดตั้งศาลศาลอาญา เป็นศาลชำนาญพิเศษในศาลยุติธรรม โดยมีวิธีพิจารณาคดีเฉพาะที่ใช้ระบบการไต่สวน มีผู้พิพากษาสมทบ และ รวมประเภทคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีปกครองมาอยู่ในการพิจารณาในศาลศาลอาญาจะทำให้การพิจารณาคดีในชั้นศาลเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและเป็นธรรม เป็นที่เชื่อถือในการค้าระหว่างประเทศ”

คำตอบจากการวิจัยมีความสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ได้กำหนดไว้